

מסורת הש"ס

⁽⁶⁾ וי"למדרג, 3) נכרות סד. [ע"ש], א) ונכרות סד. ע"ש], ד) נכרות שס,

»

תורה אור השלם

1. ואתה תבוא אל אבותיך בשלום תקבר בשיבה טובה:

בראשית טו
2. ויאמר לו המלך לך בשלום ויחס וילך תקבונה:

שמואל ב טו ט

3. וילך משה וישב אל יתר חתנו ויאמר לו אלכה נא ואשובה אל אחי אשר במצרים ואראה העודם חיים ויאמר יתרו למשה לך לשלום: שמות ד יח
4. ילכו מחיל אל חיל וראה אל אלהים בציון: תהלים פד ח

ואלו מגלחין פרק שלישי מועד קטן

לפיפורי צפי הושט. כחזל שיש צו קשר ויואל צקושי מן המוכן: **פיטורי**, שקוסרין שמי ספינות ציחד: **ילכו מחיל אל חיל**. שילכו מבית המדרש לבית הכנסת ומבית הכנסת לבית המדרש אחר יראה אל אלהים צניון זכנו אל עליון:

הדרן עלך ואלו מגלחין

וסליקא לה מסכת מועד קטן

כמו.

א [נמצים פי' מהל' אכל הי"ד]:

ב [מגי'א סי' קי סקי"ע]:

ג [עוש"ע א"ס סי' קנה סקי"א]:

»

רבינו חננאל

הנפטר מן המת לא יאמר לו לך לשלום, אלא לך בשלום. שנא', ואתה תבא אל אבותיך בשלום. והנפטר מן החי, לא יאמר לו לך בשלום, אלא לך לשלום. שהרי דוד אמר לאבשלום לך בשלום, הלך ונתלה באילן ונהרג. (משה) [יתרון] אמר (ליתרו) [למשה] לך לשלום, הלך והצליח. אמר ר' חמא בר' חנינא מניין

לחתן שיושב בראש, שנאמר, כחתן יכהן פאר וגו', מה כהן בראש, דתני דבי ר' ישמעאל, וקדשתו, לכל דבר שבקדושה לפתוח ראשון ולברך ראשון וכו' כך חתן בראש. אמר ר' לוי כל היוצא מן הכנסת למדרש ומבית המדרש לבית הכנסת, וזכה ומקבל פני שכניה. שנאמר, ילכו מחיל אל חיל יראה אל אלהים בציון.

הדרן עלך ואלו מגלחין כמועד וסליקא לה מסכת דמועד קטן

מוסף רש"י

דבר הכתוב בין צמורה בין ציטינה הוא ידבר כנלם (גיטין 80):
אז: לקיזא כספר תורה (נדרים 8ב. הוריות יב.). ולברך ראשון. כסעודה (גיטין 88) כנכרת המוליד ובנכרת המזון (נדרים 88):
אז: צומן (הוריות 88). וליטול מנה יפה ראשון. אט נא לחלק עם ישראל ככל דבר לאחר שחלקו כשזה אומר לו צרור ועול למה שמלבי (גיטין 88) אז: כשחולק עם אחיו כהכניס כלת הפנים (נדרים 88. וכוונתו לכהן גדול). עד כאן שייר לעמוד הקודם.

הנפטר מן המת. כשהיו מוליכין פרוטת ממקום למקום לקבורה היו מליים אותו מעיל לעיר וחזירים אלו ואחרים מליים אותו משס והללה והחזירים קרי נפטרים, טעמים רשות להפטר ממנו (ברכות 10). אין להם מנוחה. משיביה לטיביה וממדרש למדרש (88).

הדרן עלך מסכת מועד קטן

אחר השלמת המסכתא יאמר זה ויועיל לזכרון בעזרת השם יתברך

הַדְרִין עַלְךָ מִסֵּכַת מוֹעֵד קָטָן וְהַדְרִךְ עֲלֶיךָ. דַּעְתָּן עֲלֶיךָ מִסֵּכַת מוֹעֵד קָטָן וְדַעְתָּךְ עֲלֶיךָ. לֹא נִתְנַשֵּׂי מִיַּנְףּ מִסֵּכַת מוֹעֵד קָטָן וְלֹא תִתְנַשֵּׂי

מִיַּנְףּ לֹא בַעֲלָמָא הֲדִין וְלֹא בַעֲלָמָא דְאַתֵּי:

יאמר כן שלשה פעמים ואחר כך יאמר:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתְּהֵא תוֹרְתְךָ אֲמֻנוֹתָנוּ בַּעוֹלָם הַזֶּה וְתֵהֵא עִמָּנוּ לְעוֹלָם הַבָּא. (חֲנִינָא בַר פֶּפְא רְמִי בַר פֶּפְא נַחְמֵן בַר פֶּפְא אַחֲאִי בַר פֶּפְא אַבָּא מְרִי בַר פֶּפְא רַפְרָם בַר פֶּפְא רְכִישׁ בַר פֶּפְא סוּרְחָב בַר פֶּפְא אֲדָא בַר פֶּפְא דְרוּ בַר פֶּפְא:**

הַעֲרַב נָא יי אֱלֹהֵינוּ אֶת דְּבָרֵי תוֹרְתְךָ בְּפִינוּ וּבְפִיפּוּיּוֹת עִמָּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל. וְנִהְיֶה בְּלָנוּ אֲנַחְנוּ וְצִאֲצִאיֵנוּ וְצִאֲצִאי עִמָּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּלָנוּ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ וְלוֹמְדֵי תוֹרְתְךָ: מֵאֻיָּבֵי תַחֲכַמְנֵי מִצּוֹתֶיךָ בִּי לְעוֹלָם הִיא לִי: יְהִי לְבִי תַמִּים בַּחֲקִיךָ לְמַעַן לֹא אַבוּשׁ: לְעוֹלָם לֹא אֲשַׁבַח פְּקוּדֶיךָ בִּי בָם חַיִּיתָנִי: בְּרוּךְ אַתָּה יי לְמַדְנֵי חֲקִיךָ: אָמֵן אָמֵן אָמֵן סֵלָה וְעַד:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לְפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁשִּׁמַּתְךָ חֲלַקְנוּ מִיּוֹשְׁבֵי בֵּית הַמִּדְרָשׁ וְלֹא שִׁמַּתְךָ חֲלַקְנוּ מִיּוֹשְׁבֵי קְרֻנוֹת. שְׂאֲנוּ מִשְׁכִּימִים וְהֵם מִשְׁכִּימִים. אָנוּ מִשְׁכִּימִים לְדַבְרֵי תוֹרָה וְהֵם מִשְׁכִּימִים לְדַבְרֵים בְּטָלִים. אָנוּ עֹמְלִים וְהֵם עֹמְלִים. אָנוּ עֹמְלִים וּמְקַבְּלִים שְׂכָר וְהֵם עֹמְלִים וְאֵינָן מְקַבְּלִים שְׂכָר. אָנוּ רְצִים וְהֵם רְצִים. אָנוּ רְצִים לַחַיִּי הַעוֹלָם הַבָּא וְהֵם רְצִים לְבָאָר שַׁחַת. שְׂנַאֲמַר וְאַתָּה אֱלֹהִים תוֹרִידִם לְבָאָר שַׁחַת אֲנָשֵׁי דָמִים וּמְרַמָּה לֹא יַחֲצוּ יַמִּיהֶם וְאֲנִי אֲבַטַח בָּךְ:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵי בָּשָׂם שְׁעוֹרְתָנִי לְסִים מִסֵּכַת מוֹעֵד קָטָן בֶּן תַּעֲזוּרְנִי לְהַתְחִיל מִסֵּכְתוֹת וּסְפָרִים אַחֲרִים וּלְסִימָם לְלָמוּד וּלְלָמוּד לְשִׁמּוֹר וּלְעִשׂוֹת וּלְקִים אֶת כָּל דְּבָרֵי תְלָמוּד תוֹרְתְךָ בְּאַהֲבָה. וְזָכוֹת כָּל הַתְּנָאִים וְאֲמוּרָאִים וְתְלַמִּידֵי חֲכָמִים יַעֲמוּד לִי וּלְזֶרְעִי שְׁלֹא תִמוּשׁ הַתּוֹרָה מִפִּי וּמִפִּי זֶרְעִי זֶרְעֵי זֶרְעִי עַד עוֹלָם. וְתַתְּקִים בִּי בְהַתְהַלְכְּךָ תִּנְחָה אוֹתְךָ בְּשִׁכְבְּךָ תִּשְׁמַר עֲלֶיךָ וְהִקְיַצוֹת הִיא תִשְׁיַחֲךָ. בִּי בִי יִרְבוּ יַמִּיךָ וְיֻוֹסְיַפוּ לְךָ שְׁנוֹת חַיִּים: אוֹרְךָ יָמִים בִּימִינְךָ בְּשִׁמְאֲלָה עֶשֶׂר וּכְבוֹד: יי עוֹז לְעַמּוּ יִתֵּן יי יִבְרַךְ אֶת עַמּוּ בְּשָׁלוֹם:

יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בַּעֲלָמָא דְהוּא עֲתִיד לְאַתְחַדְתָּא, וּלְאַחֲזָא מִתְיָא, וּלְאַסְקָא לַחַיִּי עֲלָמָא, וּלְמַבְנָא קַרְתָּא דִּירוּשָׁלַם, וּלְשִׁכְלַל הִיכְלִיהּ בְּגוּהּ, וּלְמַעְקַר פּוּלְחָנָא נוֹכְרָאָה מֵאַרְעָא, וּלְאַתְבָּא פּוּלְחָנָא דְשִׁמְיָא לְאַתְרֵיהּ, וְיַמְלִיךְ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּמַלְכוּתֵיהּ וּיקְרִייהּ, וְיִצְמַח פְּרַקְנָה וּיקָרַב מְשִׁיחָהּ. בְּחִיבוֹן וּבִיּוֹמִיכוֹן וּבְחַיִּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעְגָּלָא וּבְזַמָּן קָרִיב, וְאִמְרוּ אָמֵן. יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעֵלְמֵי עֲלָמְיָא. יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. לְעֵלָא מִן כָּל בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא תִשְׁבַּחְתָּא וְנַחְמְתָא דְאִמִּירָן בַּעֲלָמָא, וְאִמְרוּ אָמֵן: עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבְּנָן, וְעַל תְּלַמִּידֵיהוֹן וְעַל כָּל תְּלַמִּידֵי תְלַמִּידֵיהוֹן, וְעַל כָּל מֵאֵן דַּעֲסָקִין בְּאוּרִיתָא, דִּי בְאַתְרָא (קַדִּישָׁא) הֲדִין וְדִי בְכָל אַתְר וְאַתְר, יְהֵא לְהוֹן וּלְכוּן שְׁלָמָא רַבָּא חֲנָא וְחַסְדָּא וְרַחֲמֵי וְחַיִּי אַרְיְכִי וּמְזוּנֵי רוּיַחֵי וּפְרַקְנָא מִן קְדָם אַבוּהוֹן דִּי בְשִׁמְיָא וְאַרְעָא וְאִמְרוּ אָמֵן: יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמִיָּא וְחַיִּים טוֹבִים עֲלִינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ אָמֵן: עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עֲלִינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:

(* פ"י הגון על זה תמצא בספר החיים שחיבר אחי הגאון מהר"ל מפראג בספר זכיות ח"א פ"ג,

** בסיומא וסוף תשובת הרמ"א ז"ל וכן בסוף יש"ש בב"ק כתוב רמזים על הזכרת שמות הללו.